

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa: **A.. N.**, bytom R., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o predčasný starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. augusta 2011, č. k. 15Sd 125/2011-24, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 15. augusta 2011, č. k. 15Sd 125/2011-24, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 15. augusta 2011, č.k. 15Sd/125/2011-24, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 1. marca 2011, ktorým odporkyňa podľa § 293bt ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z.z. (ďalej len zákon) zastavila navrhovateľovi výplatu predčasného starobného dôchodku od 12. marca 2011.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že odporkyňa rozhodla o zastavení výplaty predčasného starobného dôchodku podľa § 293bt ods. 3 zákona z dôvodu, že navrhovateľ dovŕši dôchodkový vek 11. novembra 2013, k 31. decembru 2010, bol povinne dôchodkovo poistený a jeho dôchodkové poistenie trvá aj po 28. februári 2011, preto nespĺňa podmienky pre nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku. Krajský súd poukázal na to, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia o zastavení výplaty dôchodku sa nemôže zaoberať otázkou jeho ďalšieho zvýšenia.

Proti rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie. Rozsudok považuje za nespravodlivý a diskriminačný, rovnako ako aj zákon č. 543/2010 Z.z., ktorý poberateľom predčasných starobných dôchodkov zakázal pracovať a poberať dôchodok, hoci poberatelia starobných a výsluhových dôchodkov môžu pracovať aj poberať dôchodok bez obmedzenia. Toto je nespravodlivé, lebo predčasný starobný dôchodok mu bol krátený o 0,5 % za každých 30 dní, ktoré mu chýbali do dovŕšenia dôchodkového veku. Po zastavení výplaty tohto dôchodku preto treba znovu prepočítať jeho výšku a doplatiť mu rozdiel. Zákon č. 543/2010 Z.z. pôsobí so spätnou účinnosťou tým, že ruší dôchodky, vypočítané podľa vtedy platných predpisov a tak zasahuje do prebiehajúceho procesu prijatého podľa iných podmienok.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Podľa § 293bt ods. 3 zákona ak poistenec, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2010, nedovŕši dôchodkový vek do 28. februára 2011, je povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba k 31. decembru 2010 a toto dôchodkové poistenie trvá po 28. februári

2011, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká od najbližšej splátky predčasného starobného dôchodku splatnej po 28. februári 2011. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku poistenca uvedeného v prvej vete sa posudzuje a jeho suma sa určuje za obdobie do najbližšej splátky dôchodku splatnej po 28. februári 2011 podľa zákona účinného do 31. decembra 2010 a za obdobie po najbližšej splátke dôchodku splatnej po 28. februári 2011 podľa zákona účinného od 1. januára 2011.

Súlad ustanovenia § 293 bt zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z.z. s Ústavou Slovenskej bol predmetom posudzovania na Ústavnom súde.

Ústavný súd v náleze, sp.zn. PL.ÚS 96/2011-83 z 28.novembra 2012, zamietol návrh skupiny poslancov na vyslovenie nesúladu uvedeného ustanovenia s ústavou. V odôvodnení nálezu okrem iného uviedol:

„V posudzovanom prípade možno vyvodiť zámer zákonodarcu riešiť nedostatok zdrojov na financovanie systému dôchodkového poistenia a zabezpečenie stabilizácie základného fondu dôchodkového poistenia v rámci práva štátu rozhodnúť o forme organizácie dôchodkového poistenia. Sledovaný zámer je podľa názoru ústavného súdu racionálne previazaný s filozofiou vylúčenia súbehu príjmu z pracovnej činnosti a predčasného starobného dôchodku ako osobitne poskytovanej dávky. Tento súbeh nekorešpondoval s cieľom zabezpečenia občana náhradným plnením osobitnou dávkou predčasného dôchodku v prípade straty schopnosti vlastnými silami zabezpečovať zdroje príjmom zo zamestnania. Z toho pohľadu je posudzovaná úprava podľa názoru ústavného súdu racionálne previazaná s legitímnym cieľom a jej zásah do legitímnych očakávaní dotknutých subjektov možno posúdiť ako ústavne akceptovateľný. Zákonodarca ponechal nárok na dávku a zákonom vylúčil iba nárok na jej výplatu, čím sa zachovala garancia možnosti obnovenia výplaty po odpadnutí prekážky jej vyplácania“. K otázke, či napadnutá právna úprava nezasiahla drasticky do legitímnych očakávaní oprávnených subjektov, ústavný súd dodal, že „sociálne práva uvedené v ústavnom texte sú značne ekonomicky a politicky podmienené. Z ich povahy a v zmysle tradičného ústavného práva vyplýva značný priestor pre zákonodarcu na úpravu hlavne plnení uhrádzaných zo štátneho rozpočtu, pričom však ultimatívnym limitom uváženia zákonodarcu je ľudská dôstojnosť v jej sociálnom kontexte. Z tohto pohľadu sa ani zásada legitímneho očakávania nedá interpretovať tak, aby znemožnila prijatie a aplikáciu novej právnej úpravy na následky vyplývajúce z právnych skutočností, ktoré vznikli v období účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy. Všeobecne sa akceptuje, že nová právna úprava,

ktorá negatívnym spôsobom zasiahne do právneho (skutkového) postavenia dotknutých subjektov, sa nepovažuje za retroaktívnu, ak nebola nepredvídateľná. V predmetnej veci sa tak podľa názoru ústavného súdu nestalo. Zo strany štátu ide o legislatívne opatrenie, ktoré rešpektovalo ústavné limity obmedzenia základných práva slobôd, nepopierajúce jeho podstatu a zmysel“.

Ako vyplýva z nálezu ústavného súdu, námietka navrhovateľa ohľadom jeho diskriminácie v porovnaní s poberateľmi starobných dôchodkov a výsluhových dôchodkov, nie je dôvodná. Po ukončení dôchodkového poistenia, najneskôr však dovŕšením dôchodkového veku navrhovateľovi vznikne znovu nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku ako aj jeho prepočet v súlade s § 68 ods.2 zákona o sociálnom poistení.

Aj odvolací súd preto rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 O.s.p. ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal, pretože navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. mája 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová